

DEVÄŤ Z DESIATICH ZDRAVOTNÍKOV V ČESKU ČELÍ NÁSILNÝM ÚTOKOM PACIENTOV. NA SLOVENSKU EŠTE VIAC. MOŽNO PREDPOKLADAŤ, ŽE NA SILVESTRA ÚTOKY PRIBUDNÚ.

Tlačová správa

Praha, Bratislava 28. decembra 2016

Deväťdesiat percent zdravotníkov v Česku sa stalo terčom útoku od pacientov alebo ich sprievodu. S vyhrážkami a nadávkami sa stretlo 78 % zdravotníkov, fyzické násilie zaznamenalo 23 % opytovaných. Vyplýva to z tohtoročného unikátneho výskumu člena pracovnej skupiny Aesculap Akadémie Jaroslava Pekaru na 896 českých zdravotníkoch. Z podobného výskumu Martiny Lepiešovej z Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine medzi 1 220 sestrami z roku 2015 vyplynulo, že výskyt agresívneho správania pacientov v Česku a na Slovensku je skoro rovnaký. **„Na základe štúdia faktorov, ktoré k agresivite vedú, možno predpokladať, že na Silvestra opäť útoky pribudnú,“** hovorí Jaroslav Pekara z Aesculap Akadémie.

Povolanie všeobecnej sestry, lekára či záchranára je v Česku rizikové. Častým dôvodom je stále i rastúca agresivita spoločnosti, čo sa prejavuje u pacientov a ich príbuzných. **„S týmto trendom je potrebné začať niečo robiť, ale najskôr je nutné ho detailne poznať. I preto vznikla moja štúdia,“** vysvetľuje motiváciu autor prieskumu Mgr. Jaroslav Pekara, Ph.D., člen Pracovnej skupiny Aesculap Akadémie Bezpečnosť personálu. S násilím na pracovisku sa nestretla len desatina zdravotníkov. **„Pacientka so mnou vyrazila dvere kvôli tomu, že som jej chcela zabrániť v úteku zo sprchy,“** opisuje v štúdiu jeden zo svojich negatívnych zážitkov nemenovaná všeobecná sestra s 12-ročnou praxou. Fyzickému útoku čelilo v Česku počas jedného roka 206 zdravotníkov z 900, pričom 10 z nich bolo zranených.

URÁŽKY A VYHRÁŽANIE SÚ NA DENNOM PORIADKU

Najčastejšie sa v Česku musia zdravotníci brániť verbálnym útokom. Agresívne nadávky a vyhrážky si vypočulo 697 z celkového počtu 896 bez ohľadu na to, či bol zdravotníkom muž alebo žena. Dve tretiny z nich boli napadnuté samotným pacientom, vo zvyšných prípadoch sa do zdravotníkov slovne opreli pacienti príbuzní. **„Povedal mi, aby som sa pozrela na seba, že som tučná ako krava,“** opisuje nepríjemnú scénu s chronicky chorým pacientom z dialyzačného strediska všeobecná sestra s 22-ročnou praxou. Rovnako ako ona sa s podobnými urážkami stretne polovica sestier priamo v nemocnici či v zdravotníckom prostredí. Výnimkou však nie sú ani útoky v bytoch pacienta či na ulici, kde sa odohralo viac ako 35 % všetkých incidentov. Verbálnym útokom sú zo všetkých zdravotníkov najviac vystavené sestry, s násilím sa stretli dve tretiny z nich.

AGRESIU PACIENTOV ZAŽILO NA SLOVENSKU VIAC AKO 97 % SESTIER

Výskum realizovaný na anonymnej vzorke 1 220 sestier z celého Slovenska v prvej polovici roka 2015 ukázal, že viac ako 97 % sestier sa v priebehu posledných 12 mesiacov pred vyplnením dotazníka stretlo s nejakou formou násilia. S verbálnou agresiou má skúsenosť 96,8 % sestier, s fyzickou agresiou 83,3 % z nich. Najčastejšiu skúsenosť s agresívnymi pacientmi majú na Slovensku sestry z jednotiek intenzívnej starostlivosti, z psychiatrie a tam, kde sa pracuje na viaczmennú prevádzku. Medzi dôvodmi agresie uvádzali sestry napríklad odmietnutie hospitalizácie, odsunutie výkonu alebo nespokojnosť pacienta s úrovňou poskytovanej starostlivosti. Výskyt sexuálnej, či už verbálnej, alebo fyzickej agresie uviedli sestry v 68,4 % a s tým, že u sestier s vekom do 30 rokov bol tento jav početnejší. **„Výsledky ukazujú enormný výskyt agresie pacientov voči sestrám v slovenských nemocniciach. Alarmujúci je najmä fakt, že predovšetkým pri telesných formách agresie Slovensko výrazne presahuje počet útokov na sestry v zahraničí,“** komentuje výsledky štúdie jej autorka Martina Lepiešová.

REAKCIE ZDRAVOTNÍKOV: OBRANA, UPOKOJOVANIE ALEBO ÚTEK

Pri detailnej analýze z českého prieskumu vyplynulo, že polovica zdravotníkov reagovala na pacientovu agresivitu pokojne a snažila sa pacienta presvedčiť, aby prestal. Každý tretí zdravotník sa bránil a každý piaty sa pokúsil ujsť. Niektorí berú útok ako ponaučenie do budúcnosti. **„Dnes už viem, že pacient asi nemal svoj deň. Na dialýze sú ľudia veľmi chorí, čakajú na transplantácie, umierajú. Postupne mi dochádza, že nie je možné odhadnúť reakciu pacientov,“** zverila sa sestra z dialyzačného strediska. Základom správnej reakcie je podľa autora štúdie kontinuálna komunikácia. **„Je dôležité, aby sa zdravotníci k ľuďom prihovárali, a to i vtedy, keď majú pocit, že hovoria do steny.** Nemenej dôležitá je i melódia hlasu, na ktorú citlivo reagujú predovšetkým mentálne postihnutí alebo intoxikovaní pacienti,“ hovorí autor štúdie a zároveň školiteľ Jaroslav Pekara z Aesculap Akadémie.

AKO NÁSILIU PREDCHÁDZAŤ, UČIA SIMULAČNÉ KURZY A ČOSKORO PRIBUDNÚ AJ SKRIPTÁ

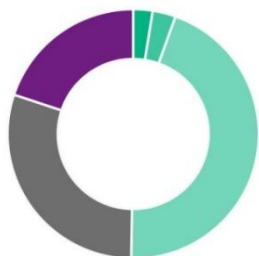
Účinnou prevenciou násilia je priebežné vzdelávanie a zdieľanie skúseností s ľuďmi, ktorí násilné správanie od pacientov zažili. **„Aesculap Akadémia otvorila kurzy pre zdravotníkov zamerané na situácie s násilnými pacientmi už minulý rok. Výsledky štúdie ukazujú, že naše rozhodnutie venovať sa práve tomuto fenoménu bolo správne a rozhodne budeme v kurzoch pokračovať,“** hovorí zástupca Aesculap Akadémie MUDr. František Vojík. V kurzoch sa lektori Aesculap Akadémie sústreďujú predovšetkým na správanie a vystupovanie zdravotníkov. Je to totiž najvýznamnejší aspekt predchádzania vzniku krízovej situácie, keď sa zdravotníci učia nedať svojim správaním agresorovi šancu vyhrotiť situáciu vedúcu až k fyzickému útoku. **„Veľa sa inšpirujeme u kolegov v Dánsku, kde majú systém prevencie veľmi prepracovaný. V spolupráci s Aesculap Akadémiou chystáme unikátne skriptá, ktoré vychádzajú práve z tzv. dánskeho modelu,“** uzatvára Jaroslav Pekara.

GRAFICKÉ SPRACOVANIE VÝSLEDKOV VÝSKUMU V ČESKU (PRE POUŽITIE POZRITE XLS PRÍLOHU)

Graf č. 1: Reakcia na fyzické násilie

201 respondentov (100 %), ktorí zažili fyzické násilie. 5 respondentov (2,4 %) sa snažilo útočníka pri fyzickom násilí bezprostredne upokojovať, 6 respondentov (2,9 %) nerobilo nič, 90 respondentov (43,7 %) povedalo útočníkovi, nech prestane, 60 respondentov (29,1 %) sa snažilo brániť a 40 respondentov (19,4 %) sa snažilo ujsť.

Reakce na fyzické násilí

- Bezprostřední uklidňování agresivního pacienta - 2,4 %
- Žádná reakce na agresivní chování - 2,9 %
- Pokyn, at' pacient s chováním přestane - 43,7 %
- Bránění se - 29,1 %
- Útek - 19,4 %

Graf č. 2:

201

zažili fyzické násilie. 65 respondentov (32,3 %) fyzické násilie hlásilo, 136 respondentov (67,7 %) nehlásilo.

Reakcia na fyzické násilie

- Bezprostredné upokojovanie agresívneho pacienta – 2,4 %
- Žiadna reakcia na agresívne správanie – 2,9 %
- Pokyn, nech pacient so správaním prestane – 43,7 %
- Bránenie sa – 29,1 %
- Útek – 19,4 %

Hlásenie fyzického násillia

respondentov (100 %), ktorí

Hlášení fyzického násillia

- Násilí hlásilo - 31,6 %
- Nehlásilo - 68,4 %

Hlásenie fyzického násillia

- Násillie hlásilo – 31,6 %
- Nehlásilo – 68,4 %

Graf č. 3: Komentáre respondentov

896 respondentov (100 % účastníkov výskumu), 33 respondentov (3,7 %) uviedlo v komentároch, že si za násilie môžu sami, 138 respondentov (15,4 %) uviedlo, že im chýba vzdelávanie v komunikácii, 142 respondentov (15,8 %) uviedlo, že nevedia ovládať emócie, 106 respondentov (11,8 %) uviedlo, že sa ich zamestnávateľ v prevencii násillia nesnaží, 96 respondentov (10,7 %) uviedlo, že hlavnou príčinou násillia je málo personálu a 381 (42,5 %) respondentov sa ku komentáru nevyjadřilo.

Komentáre respondentů

- Za násillie si mohou zdravotníci sami - 3,7 %
- Zdravotníkům chybí vzdělávání v komunikaci - 15,4 %
- Zdravotníci neumějí zvládat emoce - 15,8 %
- Zaměstnavatel prevenci násillia věnuje málo - 11,8 %
- Hlavní příčinou násillia je málo personálu - 10,7 %
- Neuvedlo komentář - 42,5 %

- Za násillie si môžu zdravotníci sami – 3,7 %
- Zdravotníkom chýba vzdelávanie v komunikácii – 15,4 %
- Zdravotníci nevedia zvládať emócie – 15,8 %
- Zamestnávateľ prevencii násillia venuje málo – 11,8 %
- Hlavnou príčinou násillia je málo personálu – 10,7 %
- Neuvedlo komentár – 42,5 %

Mgr. Jaroslav Pekara, Ph.D.

Vedúci študijného odboru Zdravotnícky záchranár na Vysokkej škole zdravotníckej

Člen Pracovnej skupiny Aesculap Akadémie Bezpečnosť personálu

Member of European Violence in Psychiatry Research Group

Viac o B. Braun

Koncern B. Braun pôsobí na celosvetovom trhu vyše 175 rokov a dnes patrí k najväčším výrobcom zdravotníckych produktov na svete. Hlavné sídlo je v nemeckom Melsungene, pobočky má v 62 krajinách sveta. Skupinu B. Braun CZ/SK tvorí B. Braun Medical (dodávateľ zdravotníckych prostriedkov), B. Braun Avitum (prevádzkovateľ dialyzačných stredísk a nefrologických ambulancií) a Aesculap Akadémia (medzinárodná vzdelávacia inštitúcia). Skupina B. Braun v Českej a Slovenskej republike pôsobí od roku 1993 a zamestnáva viac než 600 ľudí. Skupina B. Braun podporuje charitatívny projekt B. Braun pre život, ktorý podporuje vybrané neziskové organizácie i jednotlivcov. Patrónom projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tlačová hovorkyňa

Tel. +420-271 091 313 | Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com